

บุษบา ชมที. (2566). การศึกษาและการวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.รังวิชญ์ นิลโคตร ปร.ค. (พัฒนศึกษา) ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย กศ.ค. (การบริหารและการจัดการการศึกษา) กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4
2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
4) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 และ 5) เสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นการวิจัย
แบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และแบบสอบถาม
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
ครอนบาค การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
เชิงคุณภาพ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา
เขต 1 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วย
การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และนำเสนอด้วยรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ใน
ระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 3) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านฉันทะ การคัดเลือกบุคคลให้ตรงกับงานเพื่อให้เกิดความพอใจในงาน 2) แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านวิริยะ มีการวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อในงาน 3) แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านจิตตะ ส่งเสริมและเสริมแรงทางบวกให้ผู้ปฏิบัติมีความจดจ่อในงาน และ 4) แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านวิมังสา มีการทบทวน ตรวจสอบหาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้วยความพินิจพิจารณา

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา, ศตวรรษที่ 21, หลักอิทธิบาท 4, งานวิชาการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Budsaba Chomtee. (2023). **A Study and Analysis of the Four Buddhist Principles of Iddhipada Relating to Administrations' Academic Management in the 21st Century in Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1.** Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Dr.Reongwit Nilkote Ph.D. (Development Education) Chairman

Dr.Waiwoot Boonloy Ed.D. (Educational Administration and Management) Member

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the application of the four Buddhist principles of Iddhipada, 2) study the administrations' academic management in the 21st century, 3) study the relationship between the application of the four Buddhist principles of Iddhipada and administrations' academic management in the 21st century, 4) study the application of the four Buddhist principles of Iddhipada in which affected administrations' academic management in the 21st century, and 5) propose guidelines for applying the four Buddhist principles of Iddhipada to administrations' academic management in the 21st century in schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. This study was a mixed method research. For the quantitative research, the sample consisted of 338 teachers and educational personnel in schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was an applied 5-rating scale questionnaire regarding the principles of the four Buddhist principles of Iddhipada with a confidence level of 0.93. The questionnaire of the administrations' academic management in the 21st century in schools had a confidence level of 0.71. The statistics used in the data analysis were: percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, Cronbach's alpha coefficient t-test and simple regression analysis. For the qualitative research, a sample was selected from teachers and educational personnel in schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 to conduct in-depth interviews and discussions using specific selection method. Data was analyzed using content analysis, triangulation data validation method, and presented in a descriptive form.

The results of the study revealed that: 1) the application of the four Buddhist principles of Iddhipada overall, and in each aspect was at the high level, 2) the administrations' academic management in the 21st century overall, and in each aspect was at the highest level, 3) the relationship between the application of the four Buddhist principles of Iddhipada and the administrations' academic management in the 21st century showed a moderate positive correlation with statistical significance at the .01 level, 4) the application for the four Buddhist principles of Iddhipada regarding the administrations' academic management in the 21st century in schools employed by teachers and educational personnel under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was 62 percent with the statistical significance at the .01 level, and 5) the guidelines for applying the four Buddhist principles of Iddhipada to administrations' academic management in the 21st century in schools consisted of 1) having passion for work, 2) persevering in work, 3) focusing on work, and 4) contemplating on work.

Keywords : Academic Management in the 21st Century, Buddhist Principles of Iddhipada

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี